

Innst. S. nr. 174

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 16 (2006-2007)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for 2006

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for valgperioden 2005-2009 består av:

Medlemmer	Varamedlemmer
Per Ove Width (FrP), leder	Eirin Faldet (A)
Marit Nybakk (A), nestleder	Sverre Myrli (A)
Tore Nordtun (A)	Jan Arild Ellingsen (FrP)
Jan Petersen (H)	Lars Peder Brekk (Sp)
Heikki Holmås (SV)	Hans Olav Syversen (KrF)

Komiteevervene er fordelt som følger:

Komité	Medlem
Styringskomiteen	Per Ove Width Marit Nybakk
Politisk komité	Marit Nybakk Jan Petersen
Forsvars- og sikkerhetskomiteen	Per Ove Width Sverre Myrli
Vitenskaps- og teknologikomiteen	Heikki Holmås Jan Arild Ellingsen
Komité for sivile sikkerhetsdimensjoner	Hans Olav Syversen Eirin Faldet
Komité for økonomi og sikkerhet	Tore Nordtun Lars Peder Brekk

NATOs parlamentarikerforsamling (NATO PA) er en internasjonal organisasjon for parlamentarikere fra NATOs 26 medlemsland. I tillegg deltar 13 assosierte land og observatører fra ytterligere land og internasjonale organisasjoner. Forsamlingen ble opprettet i 1955 og har sekretariat i Brussel. Forsamlingen ledes av en president som velges for 2 år. Det har utviklet seg en praksis med rotasjon mellom en nordamerikaner, en europeisk konservativ og en europeisk sosialist.

Forsamlingens formål er å arbeide for å fremme NATOs målsettinger, og den engasjerer seg på de fleste

områder som dekkes av Atlanterhavspakten. Som ledd i arbeidet vedtar forsamlingen anbefalinger rettet til NATO-rådet og medlemslandenes regjeringer og nasjonalforsamlinger. NATOs generalsekretær taler ofte under forsamlingens høstsesjoner og gir skriftlig svar på forsamlingens resolusjoner.

Sekretariatsfunksjonen for den norske delegasjonen til NATOs parlamentarikerforsamling ivaretas av Stortingets internasjonale sekretariat. Utenriksdepartementet innbetaler årlig kontingent til forsamlingen etter anmodning fra Stortinget.

Både faste medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon deltar på forsamlingens arrangementer gjennom hele året, både vår- og høstsesjonene samt komiteer og seminarer. I 2006 var NATO PA involvert i valgobservasjon i Ukraina. Denne virksomheten gir mulighet til å styrke Stortingets kontakt og dialog om forsvarspolitiske spørsmål med kolleger på begge sider av Atlanteren, samt med partnere og assosierte land i Øst-Europa.

NATOs innsats i Afghanistan fikk naturlig nok stor plass på dagsorden i året som gikk. Det var bred enighet om operasjonens betydning som en svært utfordrende og sammensatt prøve på NATOs evne til samarbeid og militære operasjoner utenfor NATO-områder. Operasjonen kan ikke lykkes uten et tilsvarende stort internasjonalt engasjement rettet mot sivil gjenoppbygging og demokratiutvikling. De NATO-land som deltar med styrker i sør, uttrykte etter hvert sterk misnøye med manglende innsats fra øvrige NATO-land, og land som Canada sa direkte at det ville være uaktuelt å fornye kontingent i sør dersom de ikke fikk støtte fra de andre medlemslandene.

Forsamlingen la vekt på at NATO først og fremst er et organ for politisk dialog. I tilfeller av militære operasjoner, bør hensynet til sivilbefolkningen være sentralt, men likevel skal ikke NATO være pådriver når det gjelder krise- og humanitærhjelp.

Utviklingen på Balkan ble fortsatt fulgt nøye. Til dette hører MAP-landenes (Kroatia, Makedonia og Albanias) fremdrift mot NATO-medlemskap, men også øvrige land i regionen herunder Serbia. NATO-land i regionen (Bulgaria og Romania) tar på seg rollen som trofaste støttespillere for utvidelse av NATO i regionen.

Også regionen lenger øst ved Svartehavet, især Ukraina og Georgia, men også Hviterussland og øvrige tidligere sovjetstater i Kaukasusregionen, fikk økt oppmerksomhet. I den forbindelse viste forholdet til Russland seg fortsatt vanskelig. Den russiske delegasjonen protesterte høylydt over deltagelse og innlegg ved og om disse landene. Likeså har NATO PA Russlands-komiteé fortsatt bry med å finne rette format og omgangsform. NATO PA deltok med observatører i regi av OSSE under valget i Ukraina. Fra den norske delegasjonen deltok Sverre Myrli (sammen med representantene Åse Gunnhild Woie Duesund, Europarådet, og Erling Sande, OSSE).

Forsamlingen la vekt på dialog og kunnskap om Midtøsten og Middelhavslandene blant annet gjennom møtene i Middelhavsgruppen og besøk til regionen. Forholdet til det palestinske territoriet ved PLC og Hamas voldte bry for forsamlingen, især i spørsmålet om hvilken formell kontakt forsamlingen skulle ha med PLC, og om PLC skulle inviteres som observatør på sesjonene.

Ikke-spredning av masseødeleggelsesvåpen og atomenergi politikk, og især situasjonen i Iran og Nord-Korea, ble diskutert, og forsamlingen vedtok resolusjoner om respektive land med uttrykk for bekymring men ønske og håp om løsning ved diplomatiske midler.

Ressurs- og energisikkerhet befestet seg ytterligere som en komponent på forsamlingens dagsorden, selv om det fortsatt er uenighet om hvor stor plass og hvilken innfallsvinkel forsamlingen bør ta til dette spørsmålet.

Avtroppende President Pierre LeLouche (Frankrike) arbeid med effektivisering av forsamlingens arbeid og struktur ble videreført. Bert Koenders (Nederland) ble valgt til ny president under sesjonen i Quebec i november. En ny merkesak Koenders ønsker å følge opp er større kvinneandel i forsamlingen og dens verv.

Den norske delegasjonen ble valgt inn med tre verv, ved Jan Petersen som visepresident i forsamlingen, Jan Arild Ellingsen, som viseordstyrer for underkomité om ikke-spredning av militærteknologi, og Sverre Myrli, som rapportør for underkomité for fremtidig sikkerhet og forsvarsevne.

Norge sa ja til å ta imot Vitenskaps- og teknologi-komiteen på besøk i juni 2007.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Ågot Valle, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelson, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, viser til at NATOs parlamentariske forsamling har som formål å fremme alliansens målsettinger. Forsamlingen vedtar anbefalinger til NATOs Råd og til regjeringer og parlamenter.

Komiteen vil videre vise til at høstsesjonen 2006 i stor grad var rettet inn mot temaene på NATOs toppmøte i Riga en uke senere. Blant de sakene som ble nevnt fra norsk side, var Norges offisielle standpunkt til at Serbia, Montenegro og Bosnia-Hercegovina burde inn i Partnerskap for fred (PfP)-programmet. Komiteen registrerer at Norge i den saken fikk medhold i Riga.

Komiteen har merket seg at Afghanistan var et hovedtema både på høstsesjonen og vårsesjonen, samt i flere av de faste komiteene. Det er bred enighet i forsamlingen om at den militære innsatsen må suppleres med en kraftig økning av sivil oppbygging og bistand. Det er videre enighet om at NATO må lykkes i Afghanistan, og at ISAF-operasjonen er en utfordrende og sammensatt prøve på NATOs evne til samarbeid.

Komiteen vil vise til at utviklingen av NATOs partnerskapsprogram nå betyr at Euro Atlantic Partnership Council (EAPC) har 49 medlemmer - 26 NATO-medlemmer og 23 partnerland. Komiteen vil videre vise til at det også får konsekvenser for parlamentarikerforsamlingen, som nå har en rekke parlamenter som assosierte medlemmer og dermed er blitt stor og tungrodd. Det gjelder også de enkelte komiteer

og underkomiteer, inkludert styringskomiteen (standing committee).

Komiteen registrerer at NATO PA har sitt motstykke til NATO-Russlandrådet i en egen Russland-komité. Komiteen har merket seg at mens det praktiske samarbeidet i NATO-Russlandrådet fungerer relativt godt, har NATO PAs Russland-komité fortsatt problemer med å finne rette format og omgangsform.

Komiteen har merket seg at også ikke-spredning og atomvåpennedrustning har vært et tema i NATO PA i perioden. Det har særlig vært satt fokus på forholdet til Iran.

Komiteen finner grunn til å bemerke at NATOs parlamentariske forsamling er særdeles mannsdomi-

nert, både hva angår andelen av de totale delegater og assosierte medlemmer og verv i ledelse og i komiteer.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til gjøre følgende

vedtak:

Dokument nr. 16 (2006-2007) - årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for 2006 - vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 18. april 2007

Olav Akselsen
leder

Marit Nybakk
ordfører

